

16 ב"מ קית. כ"ב זכ.
 17 לפי ס' כ"ב זכ.
 18 ע"מ חספיה שבוטות
 19 כ"י ד"ה ארבעת אמתא
 20 ע"י רש"י פסחין לה
 21 ד"ה ואידך. ס' רש"ל מ"ו
 22 רש"ל מ"ו. ז' ע"י ש"ד
 23 מ"מ פתח כ"ד קט"ג מ"ט
 24 על דברי מוס' דל"ג.
 25 ד"ה אש"ל. ט' ז"ה
 26 לה.

תורה אור השלם

1. ואל הזקנים אמר שבו
 לנו בזה ער אשר נשוב
 אליכם והנה אהרן וחד
 עמכם מי בעל דברים
 יגש אליהם.

שמות כד יד

גליון הש"ס

גם ואי ליכא לאשתלומי
 בו. ע"מ לעיל דף כ ע"א
 מוספות ד"ה וליכא נמי
 וע"מ מהכ"ט ס"ט
 שם לפה ל' קמא. כמות
 ככ ע"א נדה ע"ה פ"א:

ה"ג. אי לליכא לאשתלומי מיניה לשקול תורה בזויה לא נריכא
 דליכא לאשתלומי מיניה ואית דגנסי אי דליכא להני זוזי
 משמע שאם אין אותן מעות צעין שנתן לוקח למוכר אפי' אית
 ליה זוזי אחריני לא יהיב ליה זוזי ואין נראה לר"ם מאחר שמקם
 טעות הוא סברה הוא שדיני כדן
 ב"ח וז"ח אי אית ליה זוזי לא מני
 לסקוקי בשאר מילי כדמוכח בהכחוש

(מבנות דף פו. וס) בההוא דקאמר
 חולה מעותי נכרי הוא ואור"ת שיט
 ג' דינים ל"ח ולסקוקי ולספיר דבעל
 מוז אי אית ליה זוזי לא מני לסקוקי
 בשאר מילי כדפי' ואי לית ליה זוזי
 לא מני א"ל זיל טרם חזין ואימתי
 זוזי כדמוכח בהכחוש והכא בשמעתי
 דקאמר ממרי רשותך פארי אפרע
 וסקוקי אפי' אית ליה זוזי מני לסקוקי
 בצרעא לרב הוה דאמר בפ"ק (דף
 טו.) או כסף או מיטב ולרב פפא
 ולרב הונא נריה לרב יהושע פלא
 מילי מיטב הוא ובשכיר אפי' לית
 ליה זוזי אמרינן ליה זיל טרם ואימתי
 זוזי דגבי פועל לא אמרינן ממרי
 רשותך פארי אפרע כדמוכח בהכחוש
 והעלמי' (כ"ג דף ק"ה):

שאין נוקקין אלא לתובע תחילה.
 פ"ה כגון לרובן מוצע
 לשמעון מנה שלוחו ושמעון משיבו
 תפסת משלי המזר לי מה שתפסת
 או משכון היה צדך ונפחת מדמיו
 שנשמתת צו בתחילה נוקקין לעענת
 ראובן ומוליאן לו המנה משמעון
 ואח"כ נוקקין לשמעון לדון על דבר
 התפיסה והמשכון והשתא ז"ל לפ"ה
 דמיייר כגון שיש לראובן שטר על
 המנה דאי לאו הכי נאמן שמעון אפי'
 יש עדים לראובן דהמלוה את חבירו
 צעדים אין צריך לפורעו צעדים
 וא"ת היכי דמי אי יש לשמעון עדים
 מוכיחם זיל נאמר שביח עדים מוז
 ל' יום שתפס לראובן משלו למה יגבה
 לראובן תחילה והלא אם שאל ל' יום
 לפורע חובו נותנים לו שהוא זמן צ"ד
 ואם שמעון אומר שביח עדים שלו
 לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי
 לא היינו שומעים לו ואפי' זילו נכסיה
 דחובו לאו אומר שלאחר שנה או
 שנים יביח עדים מי שומעים ליה

כלל ר"ל כגון דשמעון אומר פלוני
 המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי'
 תביעות עליו ונמדין לראובן דמי חבלתי אפי'
 דף ט"א. דלון נותנין זמן לחבלות ויזר משמע
 לפרש לענין חבלה מלענין מלוה מדמייתי עליה
 קרא דאשרו חמון צפרק אחד
 דיי ממונות (סנהדרין דף לה. וס) פ:

ורביע נוק אחד משמונה בנזק. חימה היאך
 משה הולד לפרה פשיטא שלא עשה הולד נוק
 כמו הפרה דלחו אס יש לו לאחד ט'
 חלקים ולאחד חלק אחד מי ישלם זה כמו זה
 כאלו הימה חליה שלו והא מניח צדקא צרעה
 וחמשה (לעיל דף לו.) האחרון נוטל מנה
 ושלפניו [תמיסים זה וזה] הראשונים דינר זה
 ומשמע שכל אחד מפקיד כפי מה שיש לו
 ומפרש ריב"א דכולה מלתא נקט
 לתימנא בעלמא כאלו הולד עשה חזי נוק
 אבל לעולם לא משלם אלא רביע נוקו
 שאם הפרה שנה שור שנה חלק חמישי
 לולד ואם היה ודאי שותף היה נוטל
 הפרה עם הולד ועכשיו שהוא ספק
 נוטל חזי הולד שהוא עשר זה שהוא רביע
 נוקו של ולד:

גלית אדעתך דשותפא אית י. ומאחר שהודה
 שיש לו שותף לא ישלם רק חצי התשלומין
 ואידך פלגא לא משלם כולו צעל הולד
 דשמה ילדה ואח"כ נגמה וחולקין ואפי'
 לר' נתן דאמר (לקמן דף עג.) כי ליכא
 לאשתלומי מהאי מודה הכא דעד כאן
 לא קאמר רבי נתן אלא בשור חס שדחף
 את חבירו לנזר שצעל השור אין לחייבו
 אלא רביע אפי' שודאי היק לפיכך משתלם
 כל השאר מצעל הצור כיון שהצור הרגו
 לשור אבל כאן שאם הולד צמעי אמו
 בשעת נגיחה יש לו להחייב בתשלומין
 אין לחייב הפרה בתשלומין שהם על
 הולד לשלם אם נגח:

מידע דעי דשותפא אית י. פי' שיש לנו להעמיד הפרה כחוקת שהיא מעוצרת והשתא היא דילדה ומודה כומכות כיון דליכא תרמי שהיא מוחזק וגם איכא חוקת גופה דאמרינן המע"ה הלכך לא משלם צעל הפרה אלא רביע כאלו ודאי אית ליה שותפי ומיהו להוציא ממון מיד צעל הולד אין מועלת חוקת הלכך לא משלם צעל הולד אלא אחד משמיית נוק ואידך אחד משמיית נוק מפקיד וה"נ אשכחן בההוא דהמחליף פרה בחמור דמוקי בהשאל (כ"ג דף ק. וס) כקומכות ולא אמרינן אוקי אחוקתיה והשתא הוא דילדה להוציא ממון מחוקת מרה קמא וקשה לר"י דצפרק השאל (שם דף טו. וס נח.) תנן זה אומר איני יודע זה אומר איני יודע יחלוקו גבי שאלה היום ושכרה לתמר ומוקמא לה כקומכות ואמאי לא אמרינן אוקמיה אחוקתיה והשתא היא דמתה להבעמיד הממון ציד השואל ויפטר משלם ואור"י דשמה יחלוקו לאו אשאלה היום ושכרה לתמר קאי אלא אשאל אחת ושכר אחת:

בעל דברים. מוצע: שאין נוקקין אלא למוכר תחילה. כגון לראובן מוצע משמעון מנה שלוחו (בעדים או בשטר) ושמעון משיבו תפסת משלי המזר לי מה שתפסת או משכון היה צדך ונפחת מדמיו שנשמתת צו בתחילה נוקקין לעענת ראובן ומוליאן לו המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו לטענת שמעון לדון על דבר התפיסה והמשכון: דקא וילי נכסיה. שיש כאן תגרין שיקנוהו צדמים יקרים ומחר ילכו להם. אי נמי שקרקעיתו ולוח ע"י תביעה זו שרואין אותו דמוק ואם יוציאו לו תפיסתו או משכונו ימכרם וישלם לו מהן: חזי נוק ורביע נוק. הרי כל הנוק מסר רביע וחלמי הא תם הוא ופלגא נוקא הוא דבעי שלומי ומו לא והאי כל נוקא נמי רבעא דמחייבת ליה לשלומי מאי עבידתיה: אמר אביי חזי נוק. דקמתי היינו חזי תשלומין שיטנו על הפרה אם אין ולד דהא איהי משלמת ח"נ השתא משלם רבעא משום דאית ליה שומפות וכדמפרש ואיל דולד דאיניש אחרינא הוא: ורביע נוק. דקמתי אולד רביע חזי נוק שהיה חייב אם הוא לנזרו נגח דהיינו אחד משמנה צנוק כדמפרש טעמא ואי פרה וולד כ"י: דפרה דחד וולד דחד. כגון שמכר לו פרה חזק מעוצרה: דל"ג. צעל הפרה: גלית אדעתך דשופטא אית לי. ורבעא דנוקא הוא דמחייבנא לך ובעל ולד אמר ליה אי ודאי עם ולד נגמה הואי אלא שותפא ומחייבנא לך רבעא דנוקא השתא דמפקא לך שמייתת משתלמא מינאי: לימא

ואי ליכא לאשתלומי מיניה לישקליה לתורא
 בזווי (דאמרי אנשי ממרי רשוותך פארי
 אפרע לא צריכא דאיכא לאשתלומי מיניה
 רב אמר הרי זה מקח טעות זיל בתר רובא
 רובא דאיניש לרדיא הוא רובו ושמואל אמר
 יכול שיאמר לו לשחישה מכרתיו לך ואלא
 אזלינן בתר רובא כי אזלינן בתר רובא
 באיסורא אבל בממונא לא אזלינן בתר
 רובא אלא המוציא מחבירו עליו הראיה
 תניא נמי הכי שור שנגח את הפרה ונמצא
 עוברה בצדה ואינו יודע אם עד שלא נגחה
 ילדה אם משנגחה ילדה משלם חצי נוק
 לפרה ורביע נוק לולד דברי סומכות וחכמים
 אומרים המוציא מחבירו עליו הראיה א"ר
 שמואל בר נחמני מגיין להמוציא מחבירו
 עליו הראיה שנאמר ימי בעל דברים יגש
 אליהם יגיש ראיה אליהם מתקיף לה רב
 אשי הא * למה לי קרא * סברא הוא דכאיב
 ליה כאיבא אזיל לבי אסיא אלא קרא
 לכדר"ג אמר רבה בר אבבה דאמר רב נחמן
 אמר רבה בר אבבה * ימניין שאין נוקקין אלא
 לתובע תחלה שנאמר מי בעל דברים יגש
 אליהם יגיש דבריו אליהם אמרי נהרדעי
 יפעמים שנוקקין לנתבע תחלה והיכי דמי
 דקא זילי נכסיה: וכן פרה שנגחה את השור
 [וכו'] חצי נוק ורביע נוק פלגא נוקא הוא
 דבעי שלומי כולי נוקא נכי רבעא מאי עבידתיה
 אמר אביי חצי נוק אחד מארבעה בנזק ורביע נוק אחד משמנה בנזק ואי פרה וולד דחד גינהו ה"ג דמצי א"ל לבעל פרה ממה נפשך חצי נוק הב לי אלא לא צריכא דפרה דחד וולד דחד ואי דקדים תבעיה לבעל פרה תחלה הכי נמי דאמר ליה לבעל פרה דידך אוינתן הב לי ראיה דאית לך שותפי אלא דקדים תבעיה לבעל ולד תחלה דאמר ליה גלית אדעתך דשותפא אית לי איכא דאמרי אף על גב דקדים תבעיה לבעל פרה תחלה מצי מדחי ליה באומר ליה מידע דעי (אנא) דשותפא אית לי אמר רבא אמר אחד מארבעה בנזק ואחד משמנה בנזק קתני חצי נוק ורביע נוק קתני אלא אמר רבא לעולם אפרה וולד דחד והכי קאמרינן איתה לפרה משתלם חצי נוק מפרה ליתא

ופלוני בשעת מעשה היו יודעים שדבריו כן הוא ואינו יודעים שהוא אומר אמת בזה שהיו בשעת המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי' תביעות עליו ונמדין לראובן דמי חבלתי אפי' דף ט"א. דלון נותנין זמן לחבלות ויזר משמע לפרש לענין חבלה מלענין מלוה מדמייתי עליה קרא דאשרו חמון צפרק אחד דיי ממונות (סנהדרין דף לה. וס) פ:

ורביע נוק אחד משמונה בנזק. חימה היאך משה הולד לפרה פשיטא שלא עשה הולד נוק כמו הפרה דלחו אמת בזה שהיו בשעת המעשה ואי לאו קרא ה"א שראוי להמתין להם אפי' תביעות עליו ונמדין לראובן דמי חבלתי אפי' דף ט"א. דלון נותנין זמן לחבלות ויזר משמע לפרש לענין חבלה מלענין מלוה מדמייתי עליה קרא דאשרו חמון צפרק אחד דיי ממונות (סנהדרין דף לה. וס) פ:

מידע דעי דשותפא אית י. פי' שיש לנו להעמיד הפרה כחוקת שהיא מעוצרת והשתא היא דילדה ומודה כומכות כיון דליכא תרמי שהיא מוחזק וגם איכא חוקת גופה דאמרינן המע"ה הלכך לא משלם צעל הפרה אלא רביע כאלו ודאי אית ליה שותפי ומיהו להוציא ממון מיד צעל הולד אין מועלת חוקת הלכך לא משלם צעל הולד אלא אחד משמיית נוק ואידך אחד משמיית נוק מפקיד וה"נ אשכחן בההוא דהמחליף פרה בחמור דמוקי בהשאל (כ"ג דף ק. וס) כקומכות ולא אמרינן אוקי אחוקתיה והשתא הוא דילדה להוציא ממון מחוקת מרה קמא וקשה לר"י דצפרק השאל (שם דף טו. וס נח.) תנן זה אומר איני יודע זה אומר איני יודע יחלוקו גבי שאלה היום ושכרה לתמר ומוקמא לה כקומכות ואמאי לא אמרינן אוקמיה אחוקתיה והשתא היא דמתה להבעמיד הממון ציד השואל ויפטר משלם ואור"י דשמה יחלוקו לאו אשאלה היום ושכרה לתמר קאי אלא אשאל אחת ושכר אחת:

לימא

(א) ענין מייש"ר ד"ה זה ד"ה ורביע נוק, (ב) ענין מוספות ונחום ק"ד ד"ה וקטנר, (ג) ד"ה אלה, (ד) ענין מוספות ב"ה ו: ד"ה ב"ה].

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה למה וכו' אין משתלם אלא:

גליון הש"ס תוס' ד"ה מאי טעמא גופה היא וכו' בסו"ד אלא בשום דבר לאוקמי. כעין זה לעיל דף מה ע"ב בתוס' ד"ה נפקא:

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

מו.

עין משפט
גזירה

ליטא לפרה. ותם אין (א) משלם אלא מגופו ואמר ליה הו' לי כולה פלגא הויקא מולד דליהו נמי אוקן כהדי פרה ורבא ס"ל דחד גופא הוא והו' כאלחד מאזרייה כדמפרש כפיפא דמילתיה משלם ליה מינה רבנא דקוקא ולידך רבנא מפקד ואפי' שיה הולד כל פלגא נוקא:

ליטא לפרה: פראש. דבר המופרש ממנה: אין שמים. ארישא קאי שור שנגח את הפרה והפילה אין שמים כל אחד בפני עצמו שעולין דמי הנזק הרבה אבל שמים פרה מעוברת כמה הימה יפה תחילה וכמה היא שיה עכשיו אם מתה אם חיה: פכחיש. מפקד. ולקמיה פריך אי דינא הוא לנחוש: **קוטע יד עבדו של חבירו.** אין שמים היד בפני עצמה לומר כמה אדם רוצה לטול לקוטע יד עבד מה דודאי הרואה עבדו שלם אין קוטע ידיו אלא דנמים מרובים אבל שמים עבד זה כמה הוא שיה עכשיו וכמה היה שיה טחלה: **המויק שדה חבירו.** קולץ נעשיתו או לכל ערוגה אחת אין שמים אותה לנדה אלא שמים בית סאה בצומת שדה כמה הימה יפה טחלה ומה פחתו דמיה נשכיל ערוגה זו: **פטומא.** מה ששמים אותה שהיתה יפה מפני שזמנה הו' דבעל פרה דהא ודל ממחמיה לא אחי שזמנה: **נפחא מאי.** מה שהיתה יפה מפני נפחא למי ישלם: ממני

ליטא לפרה משתלם רביע נזק מולד טעמא דלא ידעינן אי הוה ולד בהרה כי נגחה אי לא הוה אבל אי פשיטא לן דהוה ולד בהרה כי נגחה משתלם כוליה חצי נזק מולד רבא לטעמיה דאמר רבא "פרה שהזיקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא יתרגולת שהזיקה אינו גובה מביצתה מ"ט פירשא בעלמא הוא ואמר רבא יאין שמים לפרה בפני עצמה ולולד בפני עצמו אלא שמים לולד על גב פרה שאם אי אתה אומר כן נמצא אתה מכחיש את המזיק יוכן אתה מוצא בקוטע יד עבדו של חבירו וכן אתה מוצא במזיק שדה של חבירו א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ואי דינא הוא ליכחוש מזיק משום דאמר ליה פרה מעברתא אויאתך פרה מעברתא שיימא לך פשיטא פרה דחד וולד דחד ופיטמא לבעל פרה נפחא מאי רב פפא אמר לבעל פרה רב אחא בריה דרב איקא אמר חולקין והלכתא חולקין: **מתני' הקדר שהכנים קדרותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות ושברה בהמתו של בעל הבית פטור ואם הזיקה בהן בעל הקדרות חייב ואם הכנים ברשות בעל החצר חייב הכנים פירותיו לחצר בעה"ב שלא ברשות ואכלתן בהמתו של בעל הבית פטור ואם הזיקה בהן בעל הפירות חייב ואם הכנים ברשות בעל החצר חייב הכנים שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות**

ליטא לפרה משתלם רביע נזק בו. לדברי רבא לא אחיא מתניתין כ"רע דכיון דשומפין נינהו הא אמרינן בהמניח (לעיל דף ג'.) אם כחש המזיק או שבה צרשותו דמרייהו אלא כ"י ישמעאל אחיא"ו: **מאי טעמא גופה היא.** מדאמר רבא צפרק כל האסורין בתמורה (דף ל': וס) ובסנהדרין צפרק הנשפין (דף פ. וס) ולד הנרבעת והנוגחת אסור היא וולדה נגמו והיא וולדה נרבעו אין להוכיח דעובר ירך אמו הוא דהתם היינו טעמא שהולד עצמו נהנה מרביעה והיא וולדה נגמו ונרבעו אך משמעתינן יש להוכיח כי ליטא לפרה להשתלם משתלם מן הולד ואם לאו ירך אמו למה משתלם מולד חלקו וחלק הפרה אנו שני שזורים תמים שהיוק אם נאחד אחד מהן מי היה משלם חלקו וחלק חבירו ותימה לרבה גופיה אית ליה צפרק בהמה המקשה (מולין דף ע"ב.) השואט את הטריפה ומלא זה בן ט' מי דמותר דלרבע סימנן אכשר ביה רחמנא ואורי' דכלל מקום עובר ירך אמו הוא לנד לענין טריפה דכיון שיש לו חיות בפני עצמו ליכא למימר שנטרף עם אמו וכן הלכה דכ"מ עובר ירך אמו הוא לנד מטרפה אע"ג דצפרק כל האסורין (תמורה דף ל': וס) אמר רב הונא בר חנינא א"ר נחמן מחלוקת כשעבירו ולבסוף נרבעו דר"א סביר עובר ירך אמו הוא ורבנן סברי לאו ירך אמו הוא אע"פ שהולד עצמו נהנה מרביעה אין הלכה כן אלא כדאמר רבא אמר רב נחמן התם כשנרבעו ולבסוף עברו פליגי בזה חזי גורם אבל עברו ולבסוף נרבעו אסור ואותו לשון דרנא אמר רב נחמן הוא עיקר דמיימי לה צפרק כל הללמים (ע"ז דף מו.): גבי המשמחה לקמה וכן משמע בתמורה צפרק כיצד מערימין (דף כה.) דמסיק אדר' יוחנן דאמר עובר לאו ירך אמו מיוצתא דרבי יוחנן מיוצתא אע"ג דאמר בתר הכי לימא תנאי הוא ס"ב דרך הגמ' כשאינו הדבר עיקר אומר מיוצתא אע"ג שיכול למלאו תנאי דפליגי כדאשכחן בהמניחין (געיין דף ג'.) דמסיק מיוצתא דאמן דאמר היק ונחרי הכי קאמר לימא תנאי הוא וס"ג דצפרק טעל טעל (דף ע"ב.) מיימי מילתיה דר' יוחנן דתמורה ופריך עלה הא דאמר רבא נכרית מעוברת שנתגירה בנה אין לריך טבילה בו' ודחיק לשנויי שאני עובר בו' לא משום שהיה מילתיה דרבי יוחנן עיקר אלא משום דעני לאוקמי מילתיה דרבא דנכרית בו' לדברי הכל (י' דהא) רבא גופיה אית ליה הכא עובר ירך אמו:

ה א ב מיי פ"ט מה"ל נזק ממון הלכה א סמג ענין סו טו"ע ח"מ סימן שט טע"ף א: 1 ג מיי שם הלכה ד טו"ע פ"ג טע"ף ד: 1 ד מיי פ"ג מהלכות חובל מוזק הלכה ב סמג ענין סו טו"ע ח"מ סימן טז טע"ף עו: ח ה מיי פ"ג מהלכות נזק ממון הלכה יג סמג ענין סו טו"ע ח"מ סימן טז טע"ף עו: 1 ז מיי פ"ט שם הלכה ה סמג שם טו"ע ח"מ סימן טז טע"ף ה: 1 ח ט מיי פ"ג מהלכות נזק ממון הל' יג יד סמג שם טו"ע ח"מ סי' טז טע"ף ה: 1 י מיי שם פ"ו הל' ד סמג שם טו"ע ח"מ סימן טז טע"ף ה:

ולבסוף נרבעו אסור ואותו לשון דרנא אמר רב נחמן הוא עיקר דמיימי לה צפרק כל הללמים (ע"ז דף מו.): גבי המשמחה לקמה וכן משמע בתמורה צפרק כיצד מערימין (דף כה.) דמסיק אדר' יוחנן דאמר עובר לאו ירך אמו מיוצתא דרבי יוחנן מיוצתא אע"ג דאמר בתר הכי לימא תנאי הוא ס"ב דרך הגמ' כשאינו הדבר עיקר אומר מיוצתא אע"ג שיכול למלאו תנאי דפליגי כדאשכחן בהמניחין (געיין דף ג'.) דמסיק מיוצתא דאמן דאמר היק ונחרי הכי קאמר לימא תנאי הוא וס"ג דצפרק טעל טעל (דף ע"ב.) מיימי מילתיה דר' יוחנן דתמורה ופריך עלה הא דאמר רבא נכרית מעוברת שנתגירה בנה אין לריך טבילה בו' ודחיק לשנויי שאני עובר בו' לא משום שהיה מילתיה דרבי יוחנן עיקר אלא משום דעני לאוקמי מילתיה דרבא דנכרית בו' לדברי הכל (י' דהא) רבא גופיה אית ליה הכא עובר ירך אמו:

מאי טעמא פירשא בעלמא הוא. והא דאמר רבא צפרק כל האסורין (תמורה דף ל': וס) גבי פלוגתא דר"א ורבי יהושע צולד טריפה הכל מודים צבילת טריפה שהיא אסורה מאי טעמא כיון דאגידה בגופה כגופה דמיה היינו דוקא אותם שמעורות בגידין שנמלאו אדמות צמחי תרנגולת חשיב כגוף התרנגולת ולכן אין גובה דמילתיה דמי יימר שהיו מעורות בשעה שהזיקה התרנגולת ואפילו לקומכות לכל הפחות מיוצתא דאמן האידנא אין גובה דמילתיה דמי יימר שהיו מעורות בשעה שהזיקה התרנגולת ואפילו הימה ממוצרת ואפילו אותם שגולדו מיד אחר שנטרפה אסורה מגזירה דרבנן כמו שאסרו צבילת דתרגולת צבילה דתנן במסכת עדיות (פ"ה מ"א) ד"ה אוקרין ונראה דטעם צבילת תרנגולת צבילה אסורה אנו צבילת טריפה שהגדילה באיסור אע"פ שהיא גמורה (ס): **ובן אתה מוצא בקוטע יד עבדו בו.** וא"ת אמאי לא קאמר נמי וכן אתה מוצא בשומת דמי ולדות דתנן צמתי לקמן (ו' מה) ששמים אותה כמה הימה שיה האשה עד שלא ילדה ממחמת ולדות וכמה היא יפה משיילדה ואין שמים דמי ולדות בפני עצמן שהיה נכחש מזיק ביותר אלא שמים הכל ביחד ורשב"ג לא מחלק על רבנן אלא בזה שאם שמים כך פטור המזיק שהאשה משצת יומר לאחר לידה אבל לא בזה לחלוק לומר שישומו הולדות בפני עצמם כי בזה לא נתן טעם למה יחלוק צ"ק אלא לרשב"ג שמים ולדות אגב אשה כמה שיה אשה מעוברת למכור גופה בלא ולדות פחות מלמכור הכל ביחד ונראה לר"י דבין לרבנן ובין לרשב"ג שמים ולדות בפני עצמם ולא אגב האשה משום דכיון דגוף האשה לאו ממון בעליה הוא וגם לענין שאר משלומי חבלות אינו שלו אינו ראוי לשום ולדות אגב האשה כמו ודל אגב פרה ומתני' לא איירי כלל בשומת הולד אלא בשומת שבה ולדות ולכן לא מיימי הכא ראייה מדמי ולדות וכן משמע דמתניתין לא איירי בשומת ודל כלל למאן דמפרש מילתיה דרשב"ג ופי' אשה משצת יומר קודם שתלד מלאחר שתלד והא דר"א סברה גדולה הוא שדמיה עם הולדות מרובין מדמיה שלאחר לידה אלא ודאי לא דברו רבנן ורשב"ג אלא בשומת שבה ולדות אבל ולדות שמים לכ"ע בפני עצמם וה"פ דמתניתין כיצד משלם דמי ולדות ולא חימא דמי ולדות לצדן אלא שמים את האשה בו' ומוסיפין הדמים הללו על דמי הולדות ודמי ולדות גופייהו לא אנטריך לפרש מידי והא דמקשה צמחא האי דמי ולדות שבה ולדות הוא לאו משום דכלל שומת האשה דמתניתין ליהו דמי ולדות אלא להיות נמוסף על דמי ולדות הוא דקתני לה צמתינן דכפרישית ופי' משני כיצד משלם דמי ולדות ושבה ולדות שמים את האשה בו' היינו פי' שבה ולדות אבל דמי ולדות ח"ט לפרשו:

אי דינא הוא י"כחוש מזיק בו. סובר המקשה כיון שפרה וולד שני גופין הן שמים ולד בפני עצמו ולא דמי לקוטע יד עבד שכל העבד גוף אחד וכן כל העדה שהיא הכל של גיזק כגוף אחד דמי ולהכי מקשה אי דינא הוא כאשר נראה ממוך הסברה לפי שהן שני גופין לנחוש מזיק ומשני הא נמי כגוף אחד דמי דאמר ליה פרה מעוברת בו: **נפחא מאי רב פפא** אמר רבא אע"פ שהפרה ולא דמי לשבה ולדות דהוי כולה לבעל לרבנן ולרשב"ג חולקין דהכא כיון שבעל הפרה יכול למכור פרתו בלא ולד נמלא כשמשפידו לפי שמה שבה מעוברת פתח אלא אשה דאינה יכולה למכור פרתו אלא שבה ולדות אע"ג דכשאר נזקין גופה יש לה אע"פ שאין יכולה למכור עצמה מטעם זה יפה כח בעל הפרה צנפחא מכא האשה בין לרבנן בין לרשב"ג וכן למ"ד דצנפחא חולקין יפה מטעם זה כח בעל הפרה צנפחא מכא האשה בשבה ולדות לרבנן:

הקדר שהכנים קדרותיו בו. הן תלתא צבי לריכי ולא זו אף זו קתני דאי תנא קדירות הוה אמיינא צרשות חייב לפי שזמנות ליסבר וצמחא קבל עליה נעירותא אבל פירות לא ואי תנא פירות שזמנות להתקבל אבל צמחה לא:

אימא